

SIMPOZIJ O INDUSTRIJSKEM OBLIKOVANJU

BREZ KVALITETNIH IN ODLIČNO OBLIKOVANIH IZDELKOV NE BO MOGOČA PRODAJA INDUSTRIJSKIH IZDELKOV NE DOMA, SE MANJ V SVETU

V Ljubljani je bil v ponedeljek, 13. marca, simpozij o industrijskem oblikovanju, ki ga je priredil Svet za industrijsko oblikovanje v Londonu v sodelovanju z Republiško gospodarsko zbornico Slovenije.

Na simpoziju so sodelovali g. Paul Reilly, direktor Sveta za industrijsko oblikovanje v Londonu, prof. Misha Black, vodja katedre za industrijsko oblikovanje na Kraljevi visoki šoli za design (dizajn), ter Michael Farr, diplomirani ekonomist; vsak od njih je podal krajši referat ter pokazal z barvnimi diapozitivi zanimive dosežke britanskih industrijskih oblikovalcev.

V razgovorih pred in po simpoziju se je večkrat slišala beseda design — industrijsko oblikovanje v zvezi z Iskro, njenim skromnim, a zelo uspešnim oddelkom za industrijsko oblikovanje, katerega vodi v Jugoslaviji in v inozemstvu že zelo poznan in priznan designer, tov. Davorin Savnik.

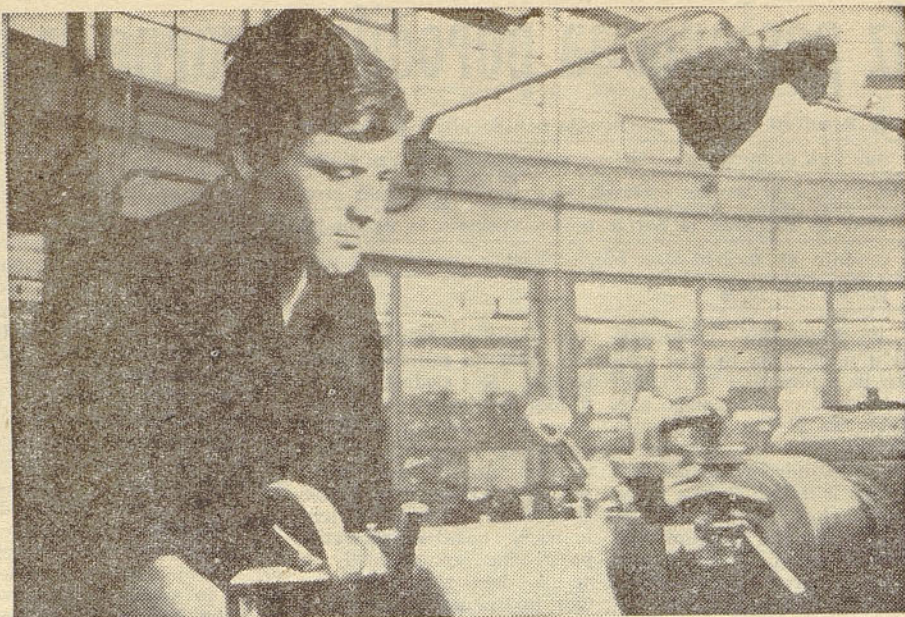
Kot organizatorju mi je bil najbližji referat »Upravljanje in politika industrijskega oblikovanja«, ki ga je podal g. Farr, iz katerega povzemanj nekoliko misli in ugotovitev:

Proizvode in storitve vseh vrst je treba oblikovati tako, da bi bil stik z ljudmi naj-uspešnejši. Industrijsko oblikovanje je pretvarjanje konstrukcijskih rešitev in komercialnih pogojev v predmete, prilagojene tržišču; tržišče pa sestavljajo ljudje. Prva oblikovalčeva naloga je torej v tem, da razume in pozna svoje tržišče, da ne spozna samo to, kaj je na tem tržišču potrebno danes, temveč tudi to, kaj bo tržišče zahtevalo in tudi konzumiralo jutri! Od kvalitete in OBLIKE proizvoda je že danes izključno odvisna prodaja nekaterih proizvodov, in je cena le spremljevalec. Potrebno pa je naglasiti dejstvo, da pa je izguba nekega podjetja zaradi zgrešenega designa ali zaradi odsotnosti industrijskega oblikovanja

njegovih proizvodov lahko občutna, če ne celo usodna! Zato je izbor najbolj primerne oblikovalca za nek določen posel, za neko določeno nalogo, za vsako podjetje izredno važen. Design — industrijsko oblikovanje postaja v tem neslutnem napredu proizvajalnih sil integralni del rentabilnega poslovanja, in se ga danes nikakor ne more in ne sme več ignorirati!

Zaradi vedno večjega pomena designa v vsaki proizvodni organizaciji, pridobiva mesto direktorja designa, oz. po naše — industrijskega oblikovanja na pomenu in vlogi, saj je v vseh pomembnejših industrijskih podjetjih v industrijsko razvitih deželah enakopraven član strokovnega kolegija generalnega direktorja in je obenem hierarhijsko na istem nivoju z direktorjem proizvodnje in direktorjem prodaje. Direktor industrijskega oblikovanja je direktno podrejen ge-

(Dalje na 6. strani)

Posnetek iz orodjarne tovarne elektromotorjev Železniki

SOLIDARNOST NA PREPIHU?

Iniciativa naših organizacij v združenem podjetju za odpravo nekaterih zakonskih določil, v osnovnem zakonu o podjetjih in združenih podjetjih, je že v obravnavi na vseh republiških in zveznih forumih. S sklepom organov upravljanja ZP je naša zahteva dobila pravno moč za odpravo prelivanja sredstev po sili zakona iz ene v drugo organizacijo. Pripomniti moram, da so ta naš predlog sprejeli z izrednim poudarkom, da je ta naš predlog zahteva, katero pozdravljajo, da je edinstvena, spodbudna tudi za druge organizacije. Dogodilo se je namreč prvič, da gospodarska organizacija zahteva direktno od zveznega organa, Izvršnega sveta in Zvezne skupščine spremembo o tako važnih zakonskih gospodarskih določilih.

Kakšne izglede imamo, da dosežemo to spremembo? Formalni postopek vloge najbrž ne bo zadostoval. Zato pripravljamo posvetovanja na vseh nivojih. Prvi razgovori so se pričeli s Centrom delavskega samoupravljanja »Republičkog veća SSJ za Srbiju«. Organizatorji posvetovanja o problemih združenih podjetij so se v načelu strinjali z našo zahtevno. Z velikim optimizmom smo šli v razpravo tudi na Centralni odbor ZSJ za industrijo in rudarstvo. Zbor je bil sklican na našo zahtevo. Posvet se je vršil v Beogradu v prostorih Centralnega odbora ZSJ. Predstavniki združenih podjetij širom Jugoslavije so na tem posvetu zagovarjali svoja stališča. Večina udeležencev pa so predstavljali združena podjetja iz Srbije. V tej republiki je največ manjših združenih podjetij. Njihova razprava pa se je bistveno razlikovala od naših teženj do te spremembe zakona. Njihova utemeljitev je sledeča:

Solidarno jamstvo odgovarja njihovim organizacijam v končni fazi in trdijo, da je to eden izmed garantov, da je poslovanje vseh organizacij v ZP povezano in da s tem večja interes vseh organizacij v sestavi ZP za poslovanje tudi drugih organizacij. V kolikor ne bi bilo kolektivnega jamstva in še nekaterih elementov, bi imeli neko posebno obliko z zelo slabimi vezami integracije in bi ta oblika bila podobna poslovnemu združenju. Nadalje utemeljujejo, da je ZP pravna celina, katera mora biti tesno povezana, ker drugače se ne bi pojavljala potreba za tako obliko združevanja gospodarskih organizacij. To je eden izmed elementov, kateri karakterizira to obliko v eno gospodarsko celino. Predložene so

tudi vezane kritike na stečaj ene organizacije v sestavi ZP. Nekateri so mišljenja, da je potrebno omogočiti stečaj organizacije, vendar so to bili posamezniki. Osnovni zakon o podjetjih predvideva stečaj samo za ZP kot celoto. Zaradi tega bi lahko organizacija v ZP, ki slabo posluje, povzročila izgubo v breme drugih organizacij, kar se je pri nas dogajalo. Utemeljitev, ki so jo zagovarjali predstavniki iz Srbije, da se vsaka organizacija z referendumom zavestno odloči za integracijo in s tem tudi za pokrivanje slučajne izgube. Tako utemeljevanje povezujejo že z znanimi dokazi, da je tako integrirano podjetje pravna ekonomska celina, ki je čvrsto povezana z ekonomskimi cilji dosežene integracije. Nakazovali so tudi nekatere ukrepe pri nastali izgubi, npr. dogovorjene kazni ali naknadnem obračunavanju škode, začasne prisilne uprave itd. Učinkovitost takih ukrepov ni v našem primeru prišla do izraza.

Vsa razprava je potekala v večurnem dokazovanju z naše in njihove strani, dokončnega sklepa pa nismo formulirali. Imenovana bo komisija, ki bo to nalogo dokončno oblikovala naknadno. Popolnoma v skladu z našimi težnjami pa smo se srečali z enim samim združenim podjetjem Srbije, in to »Azbest-Cement« iz Popovca pri Paraćinu, poleg ostalih slovenskih predstavnikov iz Maribora, ki so vztrajno posegali v razpravo in dokazovali enaka stališča našim. Zaradi takega stališča predstavnikov ZP iz Srbije zaključujemo, da v teh ZP še ni tako razvito delavsko samoupravljanje, niti na nivoju gospodarskih organizacij, še manj pa v delovnih enotah. Vse pravice so centralizirane. (Dalje na 2. strani)

Proizvodnja ZP v februarju

Tovarna	Plan v 000 N-din	v 000 N-din Izpolnitev	%
Elektromehanika	17.132	18.424	107,5
Elementi	6.945	6.416	92,4
Avtomatika	4.286	3.482	81,2
Sprejemniki	4.367	2.341	53,6
Aparati	3.178	2.729	85,9
Avtoelektrika	7.184	6.014	83,7
Elektromotorji	1.672	1.094	65,4
Naprave	3.049	1.850	60,7
Elektronika	617	512	83,0
Kondenzatorji	3.169	3.302	104,2
Instrumenti	1.312	1.491	113,6
Polprevodniki	1.103	1.061	96,2
Usmerniki	733	890	121,4
Mikron	—	—	—
PSO-Servis-montaža	852	658	77,2
SKUPAJ PODJETJE	55.600	50.264	90,4

Iz poslovnega poročila tovarne za elektroniko in avtomatiko

● Rezultati lanskega poslovanja nezadovoljivi ● Izkazani dohodek onemogoča razširjeno reprodukcijo ● Vse službe v tovarni bi morale stremeti za znižanje poslovnih stroškov ● Potreben je boj za boljše kvaliteto in ugodnejšo prodajo ● Individualna odgovornost — pogoj za boljše gospodarjenje ●

V preteklem poslovnem letu je tovarna za elektroniko in avtomatiko na Pržanu svojo proizvodno nalogo presegla za 27,9%, oz. dosegla realizacijo v vrednosti 70.428.260 novih dinarjev. Nasproti letu 1965 je bila njena proizvodnja večja za 32,2%. Kljub mnogim težavam med letom, so bili, kot govorijo podatki, proizvodni rezultati ugodni, manj ugodni pa rezultati poslovanja, kar bomo skušali na kratko pojasniti, povzemajoč podatke iz zaključnega računa tovarne za leto 1966.

Najbolje bo, če se lotimo posamezne proizvodne panoge in pogledamo, s kakšnimi problemi se je delovni kolektiv srečaval v preteklem letu in kateri so vzroki, ki so vplivali na manj uspešni poslovni rezultat tovarne.

Ze kmalu v začetku leta je na domačem trgu prišlo do zastoja v prodaji gramofonov. Da ne bi prišlo do prevelikih zalog, se je bilo treba preusmeriti na izvoz, kar pa ni bila za tovarno lahka stvar. Prodor na tuje tržišče je razen hude inozemske konkurence oviralo tudi to, da naša proizvodnja gramofono-

nov sprva ni bila vsestransko ustrezna zahtevam tujih kupcev. No slednjič je ta prodor vendarle uspel in čeprav pod zelo neugodnimi prodajnimi pogoji, je lani tovarna na Pržanu skoraj polovico svoje proizvodnje gramofonov izvozila. S tem je sicer nekako izkoristila proizvodne zmogljivosti in nudila delo zaposlenim na tem področju, vendar pa s tem ni dosegla takšnega finančnega rezultata, kot bi ga bilo želeli. S povečano pozornostjo kvaliteti in potrebam tujega trga, bi morda bilo možno doseči nekoliko ugodnejšo prodajno ceno, vendar je že pred koncem leta nastala tudi na tujem tržišču določena stagnacija pri prodaji gramofonov, kar je nedvomno vplivalo tudi na znižanje izvoznih možnosti tovarne.

V proizvodnji tiskanih enot lani ni bilo posebnih težav, razen občasnih manjših zastojev, ki jih je povzročilo trenutno pomanjkanje nekaterih tehnoloških pripomočkov.

Četrtno celotne proizvodnje tovarne na Pržanu predstavljajo TV enote za tovar-

no »Rudi Čajavec« v Banja Luki. Lani je ta proizvodnja pokazala zadovoljive rezultate, je pa sicer dokaj problematična zlasti glede nerednih plačil s strani odjemalca. Glede na precejšnjo stagnacijo pri prodaji televizorjev na domačem trgu se je pa proti koncu leta seveda temu ustrezno zmanjšala tudi potreba po teh izdelkih.

Proizvodnja zvočnikov je zaradi pomanjkanja naročil v drugi polovici leta začela prav tako zaostajati in se pojavlja vprašanje, ali kaže v to vrsto proizvodnje vlagati nova sredstva za potrebno modernizacijo, ali je bolj uместno, da bi jo sploh opustili, ker na ravni, kakršna je, tudi ne daje zadostnega dohodka.

Neredne dobave reprodukcijskega materiala so lani najhujše prizadevale proizvodnjo elektrolitskih kondenzatorjev, ki jih proizvaja obrat v Mokronogu. Resno urejanje te proizvodnje in na novo vložena sredstva za njeno modernizacijo in dvig kvalitete pa dajeta upanje, da bodo morda že kmalu s temi izdelki lahko uspešno prodrali na inozemska tržišča pri čemer pa bodo tudi dosegli ugodnejše prodajne cene.

Dokaj normalno je lani tekla medfrekvenčna proizvodnja, za katero sta odjemalca tovarni »Rudi Čajavec« in v skoraj enakem obsegu tudi RIZ. Tudi dohodek je bil v tej proizvodni panogi lani zadovoljiv.

Dober zaslužek so lani tovarni dajale usluge, zato bi bilo prav, ko bi njihov obseg glede na razpoložljive zmogljivosti še povečali in s tem pridobili sredstva, ki jih potrebujejo in jih pri nekaterih proizvodnih panogah ni mogoče doseči.

V svojem lanskem poslovanju je tovarna za elektroniko in avtomatiko, glede na slabo realizacijo prodaje in slab dotok plačil, ustvarila le minimalna sredstva za svoje sklade, v celoti komaj 788.497 novih dinarjev.

Za obseg proizvodnje, kakršna je bila v letu 1966, je tovarna razpolagala s premajhnimi obratovalnimi sred-

stvi, kar je nedvomno močno vplivalo na njen končni poslovni rezultat. K vsemu temu pa pomenijo neporavnane obveznosti, nastale zaradi neustvarjenega dohodka v prejšnjih letih, še drug, težak problem. Lani tovarna ni uspela poravnati posojil s strani tovarni združenega podjetja in je bila na osnovi poslovnih rezultatov celo prisiljena zaprositi jih za podaljšanje roka za poravnavo teh obveznosti. Letno bi morala »Avtomatika« ostalim našim tovarnam vračati skupno 861.858 novih dinarjev.

Glede zalog na razredih 3,5 in 6 je bilo stanje v tovarni za elektroniko in avtomatiko lani naslednje: zaloge na razredu 3 so se med letom gibale v glavnem v okviru normalnih, porasle so vrednostno ob kocu leta na račun tega, ker so dolar plačali po 20 novih dinarjev. Koefficient obračanja materiala je bil 4. Pri tem pa je treba upoštevati, da močno bremenijo zaloge materiala za neidoči AG, kar velja tudi za razred 5. Tudi zaloge na razredu 5 so ostale v normalnih okvirih in so se glede na proizvodnjo obrnile 13,3 krat. Na razredu 6 pa stanje glede na visoke začetne zaloge ni bilo preveč ugodno, čeprav so se med letom dokaj znižale. Tu bi bil potreben sanacijski kredit za odpis AG.

Če primerjamo razpoložljiva obratovalna sredstva v letu 1966, ki so znašala 19.708.870 novih dinarjev, z

doseženo realizacijo v višini 65.396.064 novih dinarjev, tedaj ugotovimo, da je bil dosežen koefficient obračanja 3,3.

Lani je porasla produktivnost na enega zaposlenega za 46%, oz. v l. 1965 je na enega zaposlenega bila ustvarjena proizvodna vrednost 55.540 novih dinarjev, v letu 1966 pa 81.510 novih din, medtem ko pa so se nasproti l. 1965 lani osebni dohodki v povprečju dvignili s 462 na 598 novih dinarjev, oz. v povprečju za 23%.

Če bi proizvodnja vse leto tekla normalno in ne bi bilo zastojev zaradi pomanjkanja ustreznega materiala — bilo jih je 88.708 delovnih ur, ne bi bilo potrebno tolikšno število nadur — 54.330 — skratka ob nižjih proizvodnih stroških bi bil poslovni rezultat tovarne lahko boljši in dosežen večji dohodek, s tem pa dani ugodnejši pogoji za poravnavo obveznosti tovarne.

Glede na obstoječi proizvodni program in težke pogoje za njegov plasman, prav tako pa upoštevajoč vse druge, nemajhne probleme, bo morala tovarna »Avtomatika« v letošnjem poslovnem letu gospodariti čim bolj racionalno, če bo hotela ob pičlih obratovalnih sredstvih in tolikšnih obveznostih doseči ugodnejši poslovni rezultat. To ji pri njenih naporih tudi od srca želimo, saj je njen delovni kolektiv prizadeven in marljiv in bi že zato zaslužil boljše rezultate. — J

Solidarno jamstvo na prepihu?

(Nadaljevanje s 1. strani)

zbrane na nivoju ZP. Tako obliko pa naši delovni kolektivi vračajo in smo ta sistem ovrgli z reorganizacijo ZP Iskra v letu 1966, ko smo se z referendumom združili v gospodarsko celino, s samostojnim obračunom vsake organizacije v ZP. Ta oblika delovanja ZP Iskra nam je prinesla veliko večje gospodarske rezultate v letu 1966 kot vsa prejšnja leta poslovanja v klasičnem podjetju.

Ob zaključku naštetih vzrokov in našega dokazovanja lahko upamo, da bodo spremembe tega zakona izvršene pravočasno. Tehni vzroki nam dajo upanje na spremembo, katero v kratkem utemeljujemo s sledečimi dejstvi:

1. Sedanji zakon omogoča prelivanje sredstev avtomatično po sili zakona iz ene organizacije v drugo.

2. Negira čiste ekonomske odnose med organizacijami ZP in daje zelo malo možnosti, da bi vpliv druge organizacije bil efektiven na ekonomska dogajanja v teh organizacijah.

3. Negira razvoj samoupravnih organov celo v samostojnih gospodarskih organizacijah ZP. Obenem pa popolnoma onemogoča izvesti decentralizacijo delavskega samoupravljanja po delovnih ali ekonom. enotah.

4. Intenzivnost gospodarjenja je ogrožena, kar je naloga gospodarske reforme. Sredstva, ki se prelivajo iz ene organizacije v drugo nenačrtno, povzročajo težave tudi za tiste organizacije, ki so poslovale rentabilno in gospodarno. Te namreč niso v stanju pokrivati in obenem formirati svoje sklade za modernizacijo svoje proizvodnje, niti za družbeni standard.

5. Dezintegracijske misli se širijo, ker je taka gospodarska politika leglo nesprejemljivih razmerij, ekonomskih težav in ciljev, našega gospodarstva.

Vsi ti našeti vzroki so dovolj zgovornega značaja, da mora zakonodajno telo sprejeti našo zahtevo. Ostane le vprašanje časa, aktivno poseganje v to razpravo, na vseh nivojih naših predstavnikov.

FRANC HUTTER

Iz Otoč

V 6. številki glasila »Iskra« smo pisali o skrbni pripravi za letošnji izvoz. Kolektiv se zaveda, da jim izvoz pomeni devize, ki jih nujno potrebujejo za uvoz reprodukcijskega materiala. V teku je izdelava orodij in pogodba s kooperanti.

Na zadnji izredni seji UO so bili člani podrobno seznanjeni z naročilom električnih merilnih instrumentov za inozemsko firmo. Ker je

strokovni kolegij ugotovil, da bo za to naročilo treba odpreti še nekaj delovnih mest, ki v prejšnji sistematizaciji niso bila predvidena, je UO zaradi nujnosti obravnaval le-ta problem in sprejel sklep, da je potreben mojster za instrumente z jedernim magnetom, v čigar področje naj bi spadala tudi proizvodnja cenejših univerzalnih instrumentov. Prav tako je treba odpreti tudi delovno mesto »kontrolor«, ki bi opravljal kontrolo montažnih operacij na instrumentu BNX1. Polkvalificirani delavci, ki so bili doslej zaposleni na proizvodnji »Bertram«, bi prišli na izdelavo novega instrumenta, uvajanje proizvodnje pa bi prevzel finomehanik — specialist. H koncu je na predlog proizvodnega sektorja upravni odbor določil garantirane grupe za delovno mesto vseh vrst ročnega varjenja, posebna ročna dela in točkasto varjenje, za razna ročna dela, za izdelavo shuntov, za urejevanje na sistemu B, za izdelavo elektrodinamskih instrumentov in za izdelavo preciznih instrumentov.

Razpisna komisija Združenega podjetja Iskra Kranj Organizacija: TOVARNA ELEKTRONSKIH INSTRUMENTOV HORJUL

r a z p i s u j e

prosto delovno mesto

direktorja

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo ekonomske ali elektro stroke s prakso
- da ima višjo strokovno izobrazbo ekonomske ali elektro stroke z najmanj petletno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Osebni dohodek po dogovoru.

Pismene ponudbe z življenjepisom in s potrebnimi dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo na naslov: Razpisna komisija pri ZDRUŽENEM PODJETJU ISKRA KRANJ, Organizacija: Tovarna elektronskih instrumentov, Horjul.

Razpis velja 15 dni po objavi v časopisu.

Lep izvozni uspeh v februarju

V minulem mesecu je znašal seštevek izvoza vseh tovarov 381.562 dolarjev. Glede na februarski plan je to 12,4 odstotkov več, kot je bilo planirano, upoštevati pa je treba, da je bil mesečni februarski plan postavljen zelo nizko — komaj polovico mesečnega povprečja, ki znaša v tem letu 681.957 dolarjev. Z ozirom na vsakoletno približno isto dinamiko, ki zaznamuje v prvem trimesečju leta najnižji izvoz, je doseganja komaj 7,5 odstotna realizacija letošnjega celoletnega planiranega izvoza docela podobna lanski.

Razdelitev po posameznih valutnih področjih je bila v minulem mesecu takale: Na konvertibilno področje smo izvozili 38,56%, v vzhodne države SEV 51,99%, v druge države klirinškega področja pa 9,45% celotne vrednosti izdelkov. Opaziti je ponoven razkorak med planiranim in realiziranim izvozom glede valutnih področij. Na račun konvertibilnega izvoza je večji izvoz v vzhodne države SEV.

Na izvozni listi je bilo to pot le 20 držav, torej nekaj manj kot običajno. Prvo mesto v našem izvozu je zavzela Romunija, nato pa slede Zvezna republika Nemčija, Nemška demokratična republika, Češkoslovaška, Turčija, ZDA, Anglija, SSSR, Liban in kot deseti Sudan. Posamezne tovarne so v februarju takole prispevale k izvozu:

Tovarna	Izpolnitev (%)
Aparati	90,56
Avtoelektrika	171,22
Avtomatika	681,27
Elektromehanika	51,66
Elektromotorji	175,83
Elementi	125,19
Instrumenti	119,94
Kondenzatorji	96,13
Polprevodniki	—
Sprejemniki	65,19
Usmerniki	1,20

Področja izvoznega oddelka PSO so bili takole udeleženi pri februarski realizaciji:

Področje	Izpolnitev (%)
ZDA	54,78
SEV	180,35
Turčija	44,31
Zahodna Evropa	119,24
Ostale države	93,65
Skupaj:	112,04

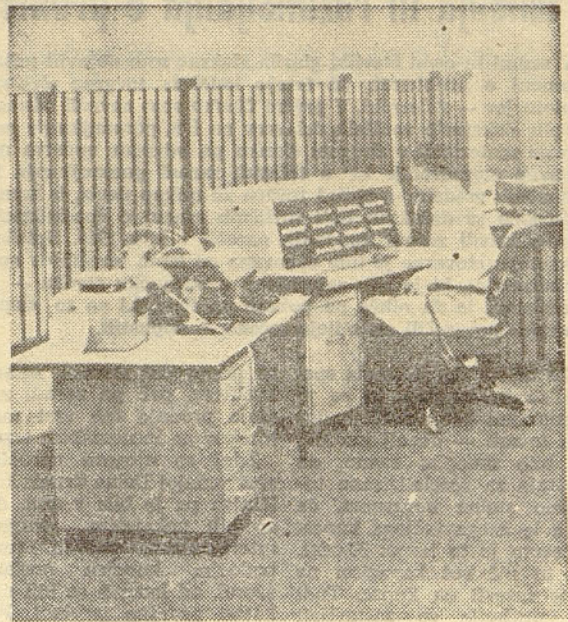
Precej manjši izvoz kot je bil planiran imata le področje ZDA in Turčija. Od tovarov ELEKTROMECHANIKA

ni izpolnila izvoznih obveznosti, ker ni izdelala naročenih kinoprojektorjev. Krivdo nosi kooperant, ker ni pravočasno dobavil naročenih polizdelkov. Manjši izpad so imeli tudi SPREJEMNIKI z radijskimi sprejemniki zaradi tega, ker ni bilo na razpolago vsega reprodukcijskega materiala. Pri USMERNIKIH pa iranski kupec ni odprl akreditiva v določenem roku.

Seznam izvoznih izdelkov je ostal v bistvu isti. Največje vrednostne postavke so prispevali elektronski sestavni deli, elektromotorji, avtoelektrična oprema, električni gramofoni in števcji.

Na splošno smo lahko s februarsko realizacijo izvoza zadovoljni, pričakujemo pa, da bo izvoz v naslednjem mesecu še bolj narasel in se tudi bolj premaknil v konvertibilno področje.

- KM -

Nedavno posvetovanje o elektronskih računalnikih v Ljubljani je zasledovalo težnjo povezati vse uporabnike obstoječih programskih miz v državi za obdelavo raznovrstnih podatkov v najbližjih elektronskih računskih centrih. Na sliki: delo na eni izmed programskih miz

Iskra na svetovni razstavi v Montrealu

Letos 1. julija praznuje Kanada stoletnico osamosvojitve. V ta namen bodo Kanadčani organizirali tudi svetovno razstavo v Montrealu, za katero menijo, da bo v primerjavi z dosedanjimi najlepša in najobsežnejša.

Na svetovni razstavi, ki bo trajala neprekinjeno pol leta, od 28. aprila do 27. oktobra, bo sodelovalo 70 narodov, med drugimi tudi naša država. V posebnem paviljonu, ki so ga zgradili po zamisli in projektu zagrebškega arhitekta Srečka Rihterja bo celoten pregled najpomembnejše

povojne jugoslovanske ustvarjalnosti od kmetijstva do turizma.

Pri panogi industrije so bila povabljeni k sodelovanju samo nekatera izbrana podjetja v državi, med drugimi tudi ISKRA.

Po sporazumu z glavnim projektantom našega dela razstave in v dogovoru s komisariatom za svetovno razstavo, zastopništvom v Beogradu je PSO odposlala že v začetku januarja prek INTERPUBLICA v Zagrebu naslednje eksponate:

osciloskop MA 4006, RC ge-

nerator MA 3616, nastavljeni transformator MA 4800, električne gramofone GK 32 Galus, GA 30 in šasijo GK 30, nadalje UKP 5, anteno za UKP 5, kombi 06/II z obema embalažama, telefonski aparat ATA 31, radijski sprejemnik OPATIJA FM/08 stereo, dva kinoprojektorja KA-12 in kolekcijo elektronskih sestavnih delov, medtem ko bo naš zastopnik v Ameriki odposlal tudi kolekcijo elektromotorjev.

Vsi naši eksponati bodo razstavljeni v posebnih vitrinah z zrcali (ogled od vseh strani) in našo zvezdo, na-

pisni bodo v angleščini. Običajno razstave bodo imeli na voljo tudi dovolj prostora o posameznih eksponatih in nasploh proizvodnih panogah našega ZP podjetja. Poleg vitrin bodo tudi tri velike barvne fotografije naših objektov.

Vse stroške razstave bo poravnala federacija. Če najverjetneje prireditelju, si lahko štejemo v čast, da je bilo naše podjetje izbrano izmed štirih v državi kot eno izmed vrhunskih na celotnem področju industrije.

Marjan Kraj

O poslovanju z literaturo ZP - ISKRA

Zaradi boljšega poznavanja dokumentacijske in informativne službe v ZP - ISKRA, načina poslovanja in uslug, ki jih ta služba nudi vsem delavcem našega podjetja, smo se namenili, da napišemo kratko navodilo. Vsi delavci našega podjetja, ki jim je potrebna literatura na njihovem delovnem mestu pri reševanju nešteti tekočih problemov, kakor tudi za izpopolnjevanje svojega znanja, lahko uporabljajo bogate informativne fonde o literaturi in knjižnico.

Dokumentacijska služba danes tekoče zasleduje številne inozemske in domače strokovne revije in sistematsko zabeleži vse interesantne dokumente po strokah v obširne kataloge in biltene. Informativna služba pa s pomočjo kartotek in referatnih biltenov črpa podatke za najrazličnejše probleme.

NAVODILO O POSLOVANJU Z LITERATURO V ZP - ISKRA

Oddelek za dokumentacijo opravlja vsa dela v pogledu

poslovanja z literaturo za celotno ZP - Iskra. Oddelek za dokumentacijo se nahaja v Zavodu za avtomatizacijo - Ljubljana.

OBSEG DELA

- Informacija
- dokumentiranje
- prevajanje
- knjižnica
- naročanje literature
- evidentiranje literature
- izposojanje literature
- razdoločevanje literature
- nabava dnevnega časopisa (ekonomsko-finančno pravnega značaja).

INFORMACIJE

Informacije o literaturi posreduje oddelek vsem članom ZP - Iskra na ustmeno ali pismeno zahtevo. Pismeno zahtevo za podatke o literaturi pošljejo naročniki na posebnem obrazcu »Naročilnica za dokumentacijsko informacijo«. Priporočljivo je, da zahteva razvijalec, preden prične z razvojem novega izdelka ali nove variante, kompletno informacijo o literaturi, o zadnjem izdelku.

Informacije so lahko tudi usmerjene; v tem primeru posreduje oddelek vse najnovejše podatke o literaturi uporabnikom takoj, ko dokumentacijska služba zasledi članke ali knjige, ki so zanj interesantni. Uporabniki, ki se zanimajo za te vrste informacij, dostavijo zahtevo pismeno ali ustmeno s toč-

nim opisom interesnega področja.

Tekoče informacije o literaturi pa prinaša »Bilten dokumentacije«, ki izhaja mesečno in so v njem objavljene vsi članki, nove knjige, standardi in drugo.

DOKUMENTIRANJE

Članki iz revij, knjige, projekti in drugi dokumenti so klasificirani po Univerzalni decimalni klasifikaciji (UDK). Izbiro člankov pripravljajo dokumentalisti oz. strokovnjaki iz ZP - Iskra in ZZA. Klasificirane članke urejuje oddelek v informativno kartoteko, ki je osnova v informativni službi za iskanje podatkov o literaturi.

PREVAJANJE

Oddelek prevaja na zahtevo članov ZP - Iskra iz angleškega, francoskega, nemškega in italijanskega jezika ter obratno. Zahtevo napišejo interesi v obliki dopisa, ki ga naslovijo na Iskra - Zavod za avtomatizacijo, Od-

delek za dokumentacijo, Ljubljana, Tržaška c. 2.

KNJIŽNICA

Knjižnico sestavljajo priročne knjižnice, pri poslovnih enotah in glavna knjižnica; ki se nahaja v ZZA — v oddelku za dokumentacijo.

PRIROČNE KNJIŽNICE

Pri večjih organizacijah se nahajajo priročne knjižnice, ki poslujejo po navodilih in enotnih principih glavne knjižnice. Priročne knjižnice vodijo kataloge knjig, informativne kartoteke, izposojajo literaturo, skrbijo za kroženje revij po vseh delovnih enotah svoje organizacije, posredujejo enostavne informacije, evidentirajo dnevne časopise, ki so naročeni za organizacijo, sprejemajo naročila literature in vodijo interne deziderate.

GLAVNA KNJIŽNICA

Glavna knjižnica se nahaja v Zavodu in skrbi za pravilno poslovanje priročnih

Mnenja in razmišljanja o problemih v Železnikih

V sedmi in osmi številki glasila »Iskra« smo objavili nekaj mnenj o problemih, ki tarejo kolektiv tovarne elektromotorjev — Železniki. V prvem članku smo navedli odnose, vpliv nekaterih vodilnih delavcev na DS, pomanjkanje raznega materiala, v drugem članku pa odgovor vodstva nabavne organizacije ZP o težavah zaradi pomanjkanja finančnih sredstev s strani tovarn za nakup deviz, h koncu pa smo se dotaknili tudi različnih mnenj o specializaciji in o krivdi zaradi upadanja naročil v letu 1966. Splošno mnenje: »tovarna je bila uspavana od lepih rezultatov specializacije«, ki je bilo zabeleženo v zaključku članka — je verjetno, le da nihče ne pokaže na tiste, ki so to »uspavanje« povzročili oz. mileje rečeno — dopustili.

Že takrat, ko je imela specializirana tovarna, ki so jo postavljali kot »ideal« bodočih tovarn — dovolj naročil, je bilo mnogim znano, da obstaja za specializirano tovarno stalna nevarnost, če ima le enega večjega kupca. V svetu je to jasno: 30 odst. — in nič več kapacitet ne sme zasesti en kupec. Tudi to vprašanje so zastavljali delavci na sindikalnih konferencah pred leti v Železnikih. Da, delavci — kot neposredni proizvajalci so se bali tega, kar je zdaj. Bolj so se zavedali posledic oz. tega, kar se je zgodilo, ko je ameriški kupec izdatno znižal naročilo — kot marsikdo v »Iskri«, ki je danes, dejansko tudi odgovoren. Spomnimo se vprašanja na DS podjetja, ki je bilo postavljeno prav zaradi tega problema ob razpravi, da naj bi motorčke izdeloval tudi »Mikron«. Takrat je bil dan odločen odgovor, da ni nobene bojazni, da bi naročil zmanjkalo in da bosta imeli obe tovarni še preveč dela.

To je bil začetek »uspavanja«, vendar danes tisti, ki so tako govorili, ne marajo o tem nič slišati... Pozabljeno... Oziroma, kot je naša navada: »Kaj bi pogrevali zgodovino?!«

Če tehtamo vzroke in posledice, tedaj moramo reči, da inozemski kupecčasno

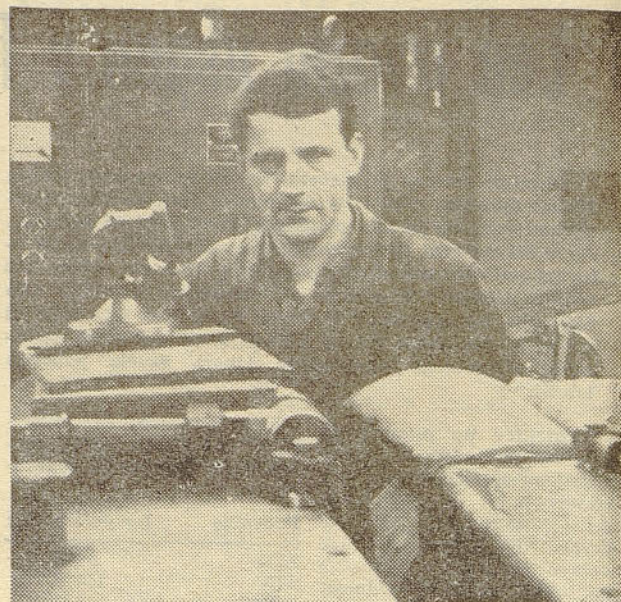
ni odpovedal naročil zaradi kvalitete, pač pa zaradi zastojajo prodaje teh vrst motorčkov na inozemskem trgu. Zdaj se njegova naročila spet večajo! Delna krivda kolektiva pa je bila v tem, da so bili nekaterim drugim interesentom, morda tudi bodočim kupcem poslani vzorci, od katerih so bili nekateri površno izdelani. Pri tem se lahko vprašamo, kako je mogla uprava tovarne ta spodrslijaj dopustiti oz. kako so na to gledali strokovnjaki, ki so za kvaliteto odgovorni. Vsekakor pa senca krivde pade tudi na vse tiste delavce, ki so s površno

Značilnost sind. konference v železnikih: anonimna — preveč osebna vprašanja in obtožujoči »molk«

izdelavo posameznih delov operacij in sestavov pripomogli k negativnemu odzivu kupcev. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi kupci, če bi bila preizkušnja motorjev v redu, iste tudi naročili. Ne, to je le domneva, vendar bi se kolektiv brez tega spodrslijaja izognil očitku krivde, čeprav mnogi vedo, da večja odgovornost in tudi krivda, če hočemo povedati resnico, leži nekje drugje.

Na sindikalni konferenci je bilo dosti neizgovorjenih misli, o čemer smo že pisali. Nekaj, kar je bilo na moč opazno, pa so bili prazni stoli v prvi vrsti. Tam so v prejšnjih letih, v dobi, ko je tovarna elektromotorjev v Železnikih predstavljala zgledno in specializirano tovarno, sedeli zastopniki sindikatov drugih tovarn in vodstva združenega podjetja. Letos, ko bi kolektiv tako nujno potreboval spodbudno besedo, ni bilo nikogar!... Molk ni bil le skrb za bodočnost, molk je bil hkrati tudi obtožba do vseh tistih, ki svojih nalog niso izpolnili

Mnenje, da bo kolektiv v železnikih uspešno prebrodil krizo le z zavestno disciplino in odgovornostjo, mora biti vsakomur vodilna misel — Slika je posneta v produkciji

tako kot bi bilo prav in potrebno, tako v tovarni kot tudi izven tovarne.

V kasnejših razgovorih je padlo dokaj očitkov tudi na račun nekaterih strokovnih služb, vendar vse kaže, da so se vse misli strnile predvsem na notranjo sanacijo odnosov. Dovolj bo, če napišem besede, ki so bile javno povedane in ki so se glasile takole: »Nehajmo z »žagarijo«!... Odločna roka in

brezkompromisen red sta nam nujno potrebna, če hočemo uspevati!

Disciplino, red in odnose mora kolektiv sam urediti, pri finančnih problemih, naročilih, programu ipd., pa je nujno, da jim pri tem pomagajo vse zadevne službe pri PSO in upravi združenega podjetja, kajti v tem bo kolektiv čutil resnično povezanost in smisel integracije.

Ben

Kadrovska komisija

ISKRA

— obrat

»Stikala«

razglašja prosto delovno mesto

VODJA KALKULACIJ

Pogoji:

Strojni inž. I. ali II. stopnje s 3 letno prakso ali strojnik s 5 letno prakso.

Prijave sprejema kadrovskega oddelka ISKRA — obrat »STIKALA« Kranj, Savska c. 14, do 31. 3. 1967.

knjižnic ter opravlja naslednja dela:

— centralno nabavlja vsa literatura (razen dnevnega časopisja)

— vodi centralno evidenco vse naročene literature (dezi-diat)

— vodi centralno evidenco vse literature

Knjige: inventarna knjiga, avtorski katalog, UDK — katalog ter naslovni katalog.

Revije: naslovni katalog

Prospekti in katalogi: UDK — katalog in po naslovih firm.

Monografije, fotokopije in ostalo: inventarna knjiga

— vodi centralno evidenco izposojanja in razdajanja literature.

NAROČANJE LITERATURE

Vso literaturo (razen dnevnih časopisov) naroča pri dobaviteljih za celotno ZP - Iskra glavna knjižnica ZP v Ljubljani. Naročila zbira glavna knjižnica direktno od uporabnikov odtosno prek

prirodnih knjižnic.

Literaturo naročajo interesi v obliki dopisa ali naročilnice svoje organizacije, če je literatura ozko specialna in jo je organizacija dolžna sama plačati. Dopis oz. naročilnica mora biti naslovljena na Iskra — ZZA, Oddelek za dokumentacijo, Ljubljana, Tržaška c. 2; vsebovati pa mora točne bibliografske podatke o literaturi. Organizacije, ki imajo priročne knjižnice, dostavijo naročila za literaturo v dveh izvodih direktno v priročno knjižnico. Priročna knjižnica posreduje original naročila naprej oddelku za dokumentacijo, obdrži pa kopijo za svojo interno evidenco.

Glavna knjižnica naroča literaturo pri raznih založbah ter vodi centralno evidenco knjig, revij, prospek-tov in katalogov ter fotokopij.

Knjige lahko naročajo interesi skozi vse leto, revije pa je možno naročati le enkrat na leto, to je vsako

jesen. Vsako leto dostavi oddelek za dokumentacijo v ta namen seznam revij, ki so naročene v tekočem letu, da se uporabniki nato odločijo za ponovno naročilo, oz. revije črtajo ali pa dodajo nove. Revije se naročijo večji del v enem izvodu, izjemoma pa tudi v več izvodih, če je interesentov za neko revijo zelo veliko. Istočasno navedejo interesi tudi tiste revije, ki jih želijo prejemati v »kroženje«.

EVIDENTIRANJE LITERATURE

Knjige: vsaka knjiga je zapisana v centralni inventarni knjigi pod tekočo številko, ki se jo vpiše tudi v knjigo. Vsaka knjiga je signirana ter je njena signaturna številka vpisana v knjigi. Signaturna knjig bazira na UDK in je osnova za postavitev knjig na police ter za izposojanje. Vse knjige so zavedene v avtorskem, UDK in naslovnem katalogu.

Glavna knjižnica vodi vse

kataloge, inventarno in signaturno knjigo, dočim vodijo priročne knjižnice le kataloge.

Revije: vsaka revija je signirana in dobi ob prispetju v Zavod signaturno številko, ki bazira na naslovih revij. Vsak naslov revije ima svojo številko skozi vse letnike. Za revije se vodi evidenca v obliki kartotek, kjer je navedeno, katera številka in kdaj je prispela v knjižnico.

Prospekti in katalogi: vse prospekte in kataloge se vpiše na kartoteko po firmah. Za vsako firmo se vodi posebna kartoteka. Vsaka firma pa dobi tudi svojo signaturo (znak), ki bazira na abecedi in se jo vpiše na kartoteko firm. Istočasno pa se vodi tudi kartoteka po UDK (strokah).

Monografije, fotokopije in ostalo: vse monografije in fotokopije so vpisane v inventarno knjigo pod tekočo številko, ki jo napišemo tudi na dokument.

IZPOSOJANJE LITERATURE

Glavna knjižnica izposoja literaturo vsem članom ZP - Iskra. Neposredno izposoja vsem članom ZZA, posredno pa vsem organizacijam prek prirodnih knjižnic oz. predstavnikom, ki v okviru neke organizacije odgovarjajo za literaturo. Glavna knjižnica vodi centralno evidenco izposojanja po literaturi in po uporabnikih. Priročna knjižnica je v glavni knjižnici navedena kot uporabnik.

Priročna knjižnica vodi evidenco izposojanja za vse knjige, ki se nahajajo pri njej in tudi za tiste, ki si jih začasno izposodi v glavni knjižnici ali drugje. Organizacije si naj izposujejo knjige le v svojih prirodnih knjižnicah oz. pri predstavniku, ki v njihovi organizaciji skrbi za poslovanje z literaturo, izjemoma lahko tudi neposredno pri glavni knjižnici, kar pa morajo kasneje sporočiti svojim prirodnim knjižnicam ali pred-

Naš razgovor Februararska proizvodnja v »Elektromehaniki«

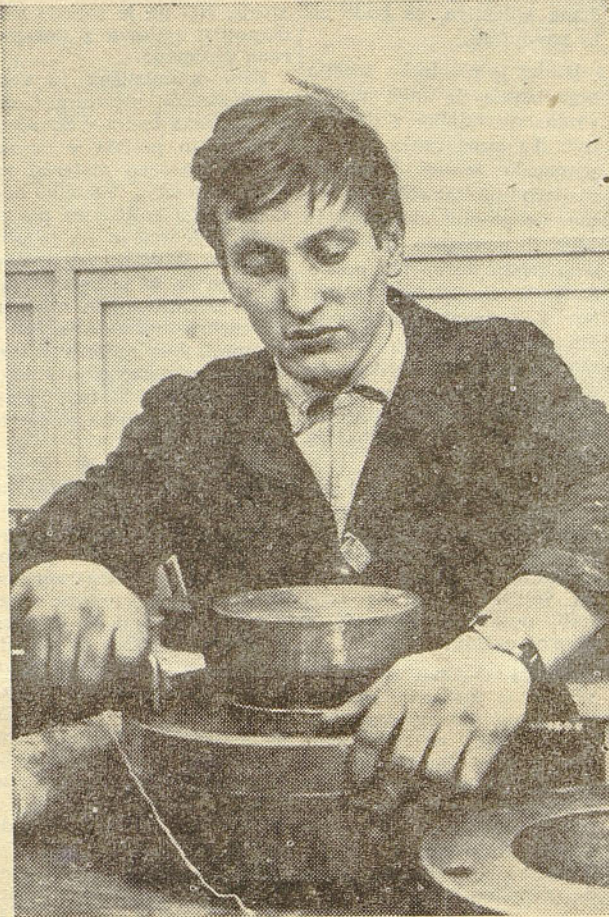
Investicijsko vzdrževanje in povečana vlaganja v prospekte in reklamo so utemeljena

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja predsednik DS obrata »Stikala« v Kranju — tov. MAKS PERKOVIC

VPRASANJE: Na zasedanju DS 21. februarja, so člani največ razpravljali o investicijskem vzdrževanju osnovnih sredstev, tekočem vzdrževanju osnovnih sredstev, vodi in stroških za reklamo in propagando. Menite, da so bili predlogi za povečanje zadevnih stroškov z ozirom na občo štednjo pri poslovnih in ostalih stroških utemeljeni?

ODGOVOR: Priznam, da sem bil nekaj časa mnenja, da je nepravilno, če se stroški kar nekje določajo, vendar so bila pojasnila zadovoljiva. Predlagano povečanje sredstev za investicijsko vzdrževanje je razumljivo, ker vzdrževanje stavbe z ozirom na ločeno lokacijo, zahteva več sredstev. Zaradi izrabljenosti strojnega parka je več kot potrebno zvišati izdatke za tekoče vzdrževanje osnovnih sredstev. Ker obrat nima industrijske vode za umivanje in kompresor, je povečanje stroškov v ta namen utemeljeno. Vsi se zavedamo, da igra reklama v gospodarstvu veliko vlogo. Izdaja novih prospektov je

nujna, zato so povečani izdatki za propagando potrebni, čeprav se naša propaganda z ozirom na visoka vlaganja v te namene pri drugih podjetjih, še zdaleč ne meriti z njihovo reklamo.

Največ mladih orodjarjev je zaposlenih v ročni orodjarni tovarne »Elektromehanika« Kranj

~~~~~~ DOPISUJTE V »ISKRO«! ~~~~~~

stavniku za literaturo izposojene knjige.

RAZDOLŽEVANJE LITERATURE

Vsak član ZP - Iskra se mora razdolžiti za literaturo preden zapusti podjetje. Vsaka organizacija ima na obrazcu za splošno razdolževanje tudi rubriko — »knjižnica«. V to rubriko se podpiše knjižničarka glavne ali priročne knjižnice oz. predstavnik za literaturo. S svojim podpisom jamči, da je delavec vrnil vsi izposojeno literaturo. V primeru, da je literaturo izgubil, mu knjižničarka izstavi račun po dnevni ceni, šele nato mu potrdi razdolževalni listek.

NABAVA DNEVNEGA CASOPISJA

Dnevno časopisje, ki je ekonomskega, finančnega, pravnega ali družbenega značaja, nabavljajo organizacije same neposredno pri dobaviteljih. Obvezno mora organizacija dostaviti v takem primeru 1

izvod naročilnice ali dopisa priročni knjižnici v vednost.

Vso navedeno literaturo evidentira priročna knjižnica oz. predstavnik za literaturo, nakar jo dostavi uporabnikom. Po istem postopku lahko tudi poštni oddelek takoj razdeljuje nekatere vsakodnevne časopise.

Organizacije lahko po istem postopku naročajo in evidentirajo nekatere brošure, ki imajo kratkotrajno vrednost.

FINANCIRANJE poslovanja z literaturo in literature same

Celotno poslovanje z literaturo za ZP - Iskra je financirano iz skupnih sredstev vseh organizacij in določeno s planom za dejavnost 1. Na enak način je financirana nabava vseh strokovnih revij, potrebnih za ZP - Iskra ter knjige, katerih tematika je širšega značaja. Z istimi sredstvi se financira tudi »Bilten dokumentacij«, izdelava kompleksnih informacij, usmer-

jenih informacij in prevajanje iz angleščine, francoščine, nemščine, italijanščine in obratno.

Organizacije financirajo same: nabavo specialnih knjig, dvojne izvode revij in dnevno časopisje ekonomskega, finančnega, pravnega značaja in razne manj vredne brošure.

Nabava specialnih knjig in dvojnjkov revij, ki jih organizacija sama plača, poteka po čl. 1., 4., 3., tega navodila. Nabava dnevnega časopisja pa poteka po čl. 1., 4., 7. tega navodila.

Danes bi si pač težko predstavljali, kako bi najhitreje prišli do najnovejših informacij za nek določen problem, če bi ne imeli urejene dokumentacijske in informativne službe. V tehnično visoko razvitih državah so ugotovili, da z urejeno dokumentacijo, predvsem pa informacijami o najnovejših tehničnih dosežkih doma in po svetu, lahko znatno zmanj-

šajo stroške razvoja in tehnološke postopke. Upoštevati moramo namreč to, da je smotrno razvijanje le popolnoma novih izdelkov in variant. Pri tem se je potrebno v polni meri posluževati izsledkov drugih, ki so že objavljeni v strokovni literaturi in na teh izsledkih nadalje odkrivati nove. Pogosto se namreč dogaja, da zaradi nevednosti oziroma neinformiranosti raziskujemo in odkrivamo na novo tisto, kar je bilo že nekdaj drugje prej odkrito in objavljeno. Pri tem izgubljam preveč dragocenega časa, kar vodi k zaostajanju plasmaja na tržišču, hkrati pa se trošijo ogromna materialna sredstva.

PROIZVODNJA V FEBRUARJU 1967

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	101,7
Montaža števecv	108,1
Obrat stikal	115,4
Kinoakustika	118,1
Telefonija	92,1
Urni mehanizmi	59,1
Proizvodne usluge	—
Naprave	110,4
Produkcija	133,3
Orodjarna	208,9
Skupaj	107,5

DE ROTACIJSKI STROJI

je v mesecu februarju izdelovala EVS-10 in EVS-06, poleg tega pa še manjše količine drugih strojev in nekaj rezervnih delov. Nekoliko manj kot predvideva plan, je bilo izdelanih EVS-10, ker zaradi pozne dobave jekla produkcija ni uspela pravočasno izdelati gredi.

OBROT STEVCEV je v februarju izdelal največ enofaznih števecv. Zastoji, ki so v prejšnjih mesecih nastajali na trakovih, so se v februarju zelo zmanjšali. Poleg tega je bilo dovršenih tudi precej števecv, ki so čakali na umerjanje iz prejšnjih mesecev, tako da se je nedovr-

šena proizvodnja precej zmanjšala.

OBROT STIKAL je tudi v februarju zelo presegel mesečno zadolžitev, čeprav je bil izgled v začetku meseca zaradi nekaterih uvoženih surovin precej kritičen. Proti koncu meseca je stekla tudi montaža enopolnega avtomata, za katerega prej nismo imeli bakelitnih delov.

KINOAKUSTIKA je v februarju delno nadoknadila izpad v januarju. Predvideno je bilo, da bo v februarju nadoknadila ves izpad, kar pa ni uspela. Celoten manjko v januarju bo nadoknaden v marcu.

OBROT ATN v februarju mesečne zadolžitve ni dosegel, čeprav bi bilo to mogoče. Poudariti moramo, da je v tem obratu premalo skrbi za izvrševanje proizvodnih obveznosti in da je premalo sodelovanja med posameznimi službami. Posebno kritična je prva polovica meseca, ko je realizacija proizvodnje izredno nizka, ko pa se bliža konec meseca, obrat šele začne resno delati. Tudi v februarju je bilo polovico proizvodnje dosežene v zadnjih dneh. V kolikor bi se enako resno delalo že prve dni v mesecu, bi bila lahko dosežena vsaj 20% višja proizvodnja.

OBROT MEHANIZMOV V LIPNICI

je v februarju, razen enega dne, redno dobavljal številčnike montaži števecv. Plan eksterne proizvodnje ni bil dosežen, ker niso bile izdelane v planu predvidene tokovne varovalke, ker ni bilo medenine za okove. Tudi ur je bilo izdelanih nekoliko manj zaradi ohišij.

Delov za PE, kakor tudi uslug je bilo izdelanih precej več, kakor je bilo predvideno. V letošnjem letu spremljamo realizacijo proizvodnih storitev po posameznih obratih, to je v sami produkciji, orodjarni in vzdrževanju. V ta namen so bile tudi planske vrednosti razdeljene.

Ker je bil v februarju dosežen boljši uspeh, kakor v januarju, se je kumulativni procenti preseganja že dvignili.

PROIZVODNJA JANUAR IN FEBRUAR 1967

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	106,6
Montaža števecv	108,7
Obrat stikal	113,0
Kinoakustika	89,3
Telefonija	96,5
Urni mehanizmi	95,3
Proizvodne usluge	—
Naprave	146,0
Produkcija	142,5
Orodjarna	205,4
Skupaj	106,8

(Dalje na 6. strani)

V Zavodu za avtomatizacijo so Naš uvoz v februarju ustanovili planinsko sekcijo

V začetku preteklega decembra so v Zavodu za avtomatizacijo dosedanjim sekcijam, o katerih sem in tja zapišem v našem glasilu kako kratko vest, dodali še novo planinsko. Le-to so ustanovili na pobudo nekaterih ljubiteljev naših planin, ki se niso zmotili v trditvi, da je zlasti med mladimi člani kolektiva, kljub obilici drugih »konjičkov« in možnosti za izživljanje v prostem času, precej tudi takih, ki jih pogostokrat zvabijo v svoje nedri naše lepe planine.

V pičlih treh mesecih ob-

stoja te planinske sekcije, že lahko spregovorimo nekaj o njenem delovanju in zadovoljivem številu aktivnih članov. Doslej jih v sekciji aktivno sodeluje nekaj nad dvajset, vendar čakajo pristop še novih članov. Kako je z delom planinske sekcije v ZZA nam je na kratko pojasnil njen tajnik, Marjan Vernik, ki je sam velik ljubitelj planinskega sveta, hkrati pa tudi eden izmed pobudnikov za aktivno planinsko udejstvovanje v ZZA.

Tov. Vernik je dejal, da so v sekciji sklenili tako imenovano »mrtvo«, to je zim-

sko sezono predvsem posvetiti raznim predavanjem o planinah pri nas in v zamejstvu, na pomlad in poleti, pa nameravajo, v skladu z denarnimi možnostmi pač, organizirati planinske ture in izlete, zlasti za člane sekcije, prav tako pa tudi za ostale člane kolektiva, če bodo za to navdušeni.

Doslej je planinska sekcija organizirala že štiri predavanja, spremljana z diapozitivi. Ta predavanja jim je pomagalo izvesti Planinsko društvo Ljubljana-Matica, kamor je sekcija vključena in kjer ji pomagajo pri njeni dejavnosti. Razen teh predavanj, ki so jih imeli nekateri naši znani planinski in alpinistični delavci, so v okviru mlade planinske sekcije pred nedavnim imeli tudi strokovno predavanje o hoji v planine v zimskem času.

Konec januarja se je 8 članov planinske sekcije ZZA, pod vodstvom članov Gorske reševalne službe v Kranju, udeležilo zimskega vzpona na Storžič, da bi se tako tudi praktično spoznali z gorami pozimi.

Seveda vodstvo planinske sekcije ne namerava razvijati nekega vrhunškega alpinizma, pač pa predvsem med svojimi člani povsami k organizaciji planinskih tur, v katerih naj bi sodelovalo kar največ članov sekcije, pa seveda tudi drugih članov kolektiva, ki imajo veselje do gornišтва.

Vrli planinci ZZA imajo za sedaj na razpolago edino le skromna sredstva, ki se nabirajo od članarine. Le-ta znaša letno 1.200 starih dinarjev na člana, upajo pa, da bo nekaj sredstev za njihovo dejavnost prispevala tudi sindikalna organizacija ZZA, katero so v ta namen že zaprosili.

Poleti nameravajo organizirati skupinske planinske izlete članov sekcije, če pa bo dovolj zanimanja pa tudi množični izlet ostalih članov delovnega kolektiva, verjetno v vrhove Julijskih Alp. »Če ne bomo v prevelikih denarnih težavah,« pravi tajnik sekcije, Marjan Vernik, »bomo morda pozneje kdaj obiskali tudi kako goro v bližnji tujini, kot na primer Veliki Klek v Avstriji. Toda — to so za zdaj le še pobožne želje in verjetno se bomo še precej časa morali zadovoljiti z vrhovi naših planin!«

Komaj tri mesece sekcija deluje, pa že imajo nekaj pokazati. Zato planinskim entuziastom v Zavodu za avtomatizacijo želimo še veliko uspehov, pa vsaj minimalna denarna sredstva, da bodo kar največ iz svojega programa lahko dosegli. J.

Pri panogi železne metalurgije so železarne dobavljale v minulem mesecu pogodbene zaostanke iz prejšnjega leta in naročila za prvo trimesečje. Čeprav je jeseniška Železarna poslala v februarju skupaj 200 ton materialov, je še vedno v zaostanku (povprečno za 45 dni) s hladno valjanimi trakovi debeline manj kot 1 mm. Tovarna kasni z dobavami zaradi okvare stroja, NO pa je morala nadomestiti trakove z dekapi-rano pločevino.

Zelo optimistična je vest pri neželezni metalurgiji, da bo Valjarna bakra v Sevojni izdelala in poslala v marcu celoten naročen material za prvo trimesečje. Nekoliko podobno je s kositrnimi proizvodi. V februarju jih je prispelo na skladišča od celotne količine že 80 %, ostanek bo sledil v naslednjem mesecu. Precejšnje težave ima NO s silumini, ker zahteva proizvajalec predplačilo in aluminijevi trakovi, ki tudi kasne ter komaj pokrivajo proizvodnjo.

Pri isti panogi se je ponovno zaostрил položaj s srebrom.

Pri panogi elektroindustrije je NO dosegla pri tovarni FKS letni zagaraniran kontingent lakiranih žic v teži 374 ton dimenzij do 0,4 mm in posebej profilne žice, medtem ko bo za potrebe naših tovarn še vedno primanjkovalo približno 40 ton lakiranih žic dimenzij od 0,41 do 6 mm.

Podobno kot lani bodo naše tovarne dobile še dodatno količino 40 ton lakiranih žic s pogojem, da podjetje odpošlje proizvajalcu odpadni baker v isti teži. Vse navedene količine poizdelkov je NO razdelila enakomerno na 2., 3. in 4. trimesečje.

Nasprotno tovarna ELKA ni hotela potrditi celoletnega

kontingenta in je sprejela samo kvartalne specifikacije v višini 35 do 40 ton žic predvsem tanjših dimenzij pa tudi vseh vodnikov do 25 mm². Z drugimi proizvajalci NO nima težav, dobave prihajajo na skladišča v predvidenih rokih in količinah.

Sporno je še vedno vprašanje novih cen za lakirane žice. Kot znano sta tovarni FKS in ELKA predlagali zveznemu uradu za cene odobritev novih, višjih cen. Pristanka za povišanje cen pa nista podpisali ISKRA in EL. Predlog je namreč izrecno navajal, da se kupec ob podpisu pogodbe odpoveduje morebitnemu povišanju cen lastnih proizvodov. Na ta pogoj NO seveda ni pristala, zato zvezni urad ni dal dovoljenja za povišanje cen lakiranim žicam. Jasno je, da s tem še ni definitivno zjamačene sedanje cene tem polizdelkom, ker je cena uvoženega bakra s 1470 do 1575 S dinarji še vedno precej višja od cene 1.200 S dinarjev za tono domačega. Vsekakor obe tovarni še vedno vztrajata pri svoji zahtevi, nasprotujoče stališče NO pa ne vpliva na dobave lakiranih žic iz obeh tovarn.

Obračunana vrednost uvoza v minulem mesecu je znašala 414.463 dolarjev, nekaj več kot za pol milijona dolarjev pa je materiala še na poti. Karakteristično za ta del dobav so zaostala plačila, ki jih NO ne more poravnati zaradi pomanjkanja dinarjev.

Zaloge reprodukcijskega materiala in surovin na razredu 3 so se v januarju znižale za 2.273.240 N dinarjev, so pa še vedno precej večje kot predvidevajo normativi sanacijskega programa podjetja.

M. K.

SIMPOZIJ O...

(Nadaljevanje s 1. strani) neralnemu direktorju in je njemu tudi neposredno odgovoren. To pa je potrebno zaradi tega, ker direktor designa ni odgovoren samo za oblikovanje izdelkov, njihove embalaže, ali oblikovanje publicitete, temveč mora voditi celotno politiko designa: design hišnega stila, design pisarniškega pohištva in opreme, design izložbenih oken, design proizvodov, embalaže in sredstev ekonomske propagande.

Zakaj torej toliko besedi o industrijskem oblikovanju?

Po besedah g. Farra je za to mnogo razlogov, vendar je med njimi najosnovnejši in obenem temeljni razlog: POTREBA INDUSTRIJE ZA POVEČANJEM KONKURENČNE SPOSOBNOSTI in to posebno na zunanjih tržiščih. »Design je skupen faktor konkurenčne sposobnosti. Strokovno upravljanje industrijskih oblikovalcev in designa, je torej postalo neizbežno. Če se hoče več za-

služiti na kapitalu, investiranem v nove materiale, nove tehnološke postopke, tovarne, biroje in sisteme marketinga, potem je treba preciznejšega uporabljanja pravilnega strokovnega industrijskega oblikovanja proizvodov.«

Ob poslušanju teh britanskih strokovnjakov se mi zdi, da smo mi v Iskri še prav na začetku velikega boja za pravilno funkcionalno, kvalitetno in estetsko oblikovane proizvode z napisom Iskra. Vendar začetek je tu, uspehi so vidni, treba je oblikovalcem dati z razumevanjem za njihovo delo, ki je v korist nas vseh, več sredstev na razpolago, da se oddelek še ojača številčno in kvalitetno. KAJTI MOTO DANASNJEGA ČASA VSE BOLJ TRKA NA VRATA TUDI ISKRI: brez kvalititetnih in odlično oblikovanih izdelkov ne bo mogoča prodaja industrijskih proizvodov niti doma, kaj šele v inozemstvu!

I. S.

Februarska proizvodnja...

(Nadaljevanje s 5. strani)

Na letošnje proizvodnje lahko gledamo še bolj optimistično, če primerjamo po stalnih cenah uspeh letošnjega leta z lanskim januarjem in februarjem.

PRIMERJAVA FEBRUARSKE PROIZVODNJE 1966 IN 1967 (PO STALNIH CENAH)

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	103,3
Montaža Stevcey	107,9
Obrat stikal	174,6
Kinoakustika	121,1
Telefonija	141,3
Urni mehanizmi	321,0
Deli za avtom.	—
Deli za PE	—
Proizvodne usluge	—
Naprave	—
Produkcija delov	125,2
Orodjarna	—
Skupaj	128,7

V vseh panogah je proizvodnja letos višja kakor lani. Najmanjše je povečanje pri rotacijskih strojih, kjer višja proizvodnja zavisi od možnosti prodaje. V kolikor bomo v letošnjem letu težave, ki se bodo v proizvodnji nedvomno pojavljale, uspeli reševati vsaj tako dobro kot v preteklem letu, lahko pričakujemo, da bomo v letošnjem letu prebrodili težave, v katere smo padali prejšnjega leta. Poleg racionalizacije proizvodnje in nabave nam lahko v največji meri pripomore k boljšemu finančnemu rezultatu višja proizvodnja. Boljši finančni uspeh pa nam edini lahko pripomore k večjim osebnim dohodkom.

Pomočnik direktorja: Alojz Grčar, dipl. inž.

IZ »ELEKTROMECHANIKE«

Preveč nezgod zaradi neizpolnjevanja varnostnih predpisov

● ČEPRAV SE JE SKUPNO ŠTEVILO NEZGOD V PRIMERJAVI Z LETOM 1965 ZNIZALO, ŠE VEDNO PREVEČ NEZGOD PRI DELU ● 7.186.000 S DIN IZPLACANEGA NADOMESTILA OD ZARADI BOLOVANJA OZ. KOT POSLEDICA NEZGOD

Kranjska tovarna ima dobro vpeljeno službo za varnost pri delu. Oddelek, ki ga delavci najbolj poznajo pod kratico HTV in ki spada pod družbene službe, ima med drugim tudi nalogo, da pravilniki, ki vsebujejo razne odločbe Zakona o varstvu pri delu in interne določbe — niso le kos papirja, pač pa, da se člani kolektiva po njih ravna. Skrb tega oddelka je tudi v tem, da delovni prostori, predvsem pri strojih in zdravju škodljivih delovnih mestih niso izpostavljeni nevarnostim. Razumljivo je, da nezgod ni moč popolnoma odpraviti, vendar statistika kaže, da nepazljivost in izgravanje varnostnih predpisov vsako leto preveč močno izstopa od drugih nezgod.

V letnem poročilu beremo, da se je v letu 1966 pripetilo v »Elektromehaniki« 239 obratnih nezgod, za kar je bilo izgubljenih 2.533 delovnih dni. Poleg nezgod v tovarni je bilo zabeleženih še 33 nezgod na poti na delo in z dela, kar je terjalo nadaljnjo izgubo 633 delovnih dni. K izgubljenemu delovnemu času je treba prišteti tudi izgubljene dneve na račun (Dalje na 8. strani)

O električnih brivnikih Braun Iskra

Na jugoslovanskem tržišču do pred kratkim ni bilo možno kupiti Braunovih električnih brivnikov. Trgovci jih niso uvažali. Pri potrošnikih pa je ustvarjeno prepričanje, da so električni brivniki Philips in Remington najboljše.

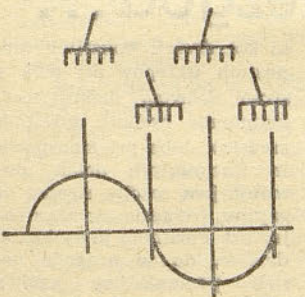
Da se boste prepričali o nasprotnem, želimo, da preskusite novi kooperacijski proizvod ISKRE, to je električni brivnik BRAUN. Iz vrste električnih brivnikov te firme, baterijskih in kombiniranih, je tovarna na Pržanu zaenkrat prevzela v svoj proizvodni program le tipa Sixtant in Special. Za oba brivnika dajemo zaradi najboljše kvalitete 3-letno garancijo.

V nadaljevanju bomo nanizali izsledke o raziskavah učinka britja z britvico ter električnim brivnikom. Upoštevanj so tudi konkurenčni električni brivniki. Raziskave so delali strokovnjaki v laboratorijih firme BRAUN.

Motor z nihajno kotvo je izdelan v kombinaciji z dvema sistemoma: električnim (navitje napajamo z izmeničnim tokom) in mehanskim (dve vzmeti).

Toliko časa, dokler teče tok skozi navitje, obstaja magnetno polje, ki pritegne konec nihajne kotve. Kadar teče tok skozi 0 (izmenični tok), se prekine magnetno polje, popusti nihajno kotvo in vzmeti potisneta kotvo v prvotni položaj.

Pri izmeničnem toku 50 Hz (50 nihajev na sekundo) napravi kotva 200 reznih pomikov, ker prinese vsak nihaj

s seboj pomike kotve. To pomeni 200 pomikov reznega noža pri SIXTANTU in SPECIALU — torej 7200 rezov na sekundo (200 x 36 nožev).

Največji učinek britja dosežemo, če električni in mehanski sistem delujeta sinhrono. Braun je v svojem brivniku COMBI prav zaradi tega razvil tak mehanični sistem, čigar naravni nihajni ritem je 50 Hz, tako kot pri električnem sistemu. Vendar je izkušnja pokazala, da odpor brade zniža naravni nihajni ritem mehaničnega sistema.

V brivnikih Special in Sixtant je mehanični sistem justiran na 53 Hz. Z rastom odpora brade se znižuje tudi ritem mehaničnega sistema na 50 Hz. Pri najmočnejši bradi doseže nihajni ritem ravno 50 Hz, to je popolno skladnost z električnim sistemom. Brivnik se torej avtomatsko prilagaja trdoti brade, tako da doseže pri maksimalnem odporu tudi maksimalen učinek. Čim močnejša je brada, tem močnejši je oddani učinek. Motor z nihajno kotvo ima naslednje

prednosti: enostavnost, solidnost in majhno obrabo.

Zaradi svoje enostavnosti, kompaktne gradnje, sledi, da je brivnik Braun ožji po obliki kot brivniki s kolektorskimi motorji. Zaradi tega ima tudi dovolj prostora za vgradnjo stikala za vklop in izklop, rezervni deli pa so poceni.

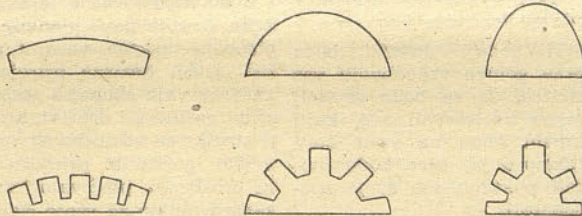
Solidnost se izkaže resnično v tem, da so pomiki rezne glave neposredni in niso potrebni nobeni delikatni prenosni mehanizmi. Motor pa je izredno čvrst.

Obraba je majhna, ker premikajoči deli v nasprotju s kolektorskim motorjem ne potrebujejo dovajanege toka. Torej ni krtačk, ni obrabe hitro vrteče se osi in nobenega iskrenja in zato tudi ne povzroča radijskih in TV motenj.

Enostavnost in solidnost motorja z nihajočo kotvo je tudi naše orožje za to, da damo za Sixtant in Special 3-letno garancijo.

USLOČEN REZNI LIST

Dva najvažnejša dela reznega sistema v brivniku sta nož, ki reže dlake in rezni

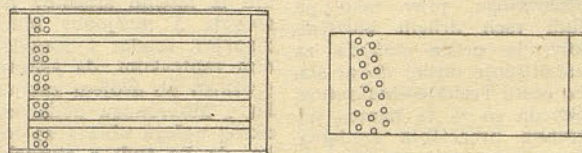
Hitrost britja je določena s širino rezne glave ter številom rez, ki se nahajajo v pomikajoči se smeri na reznem listu. Širina rezne glave tipa Special in Remington 25 je enaka, toda število rez na

list, ki ščiti kožo. Razlikujemo togo rezno kletko (Remington in Philips) in elastični princip z rezno folijo. Pri kletkastem sistemu je togost distančnega lista odvisna od razmerja med dolžino in debelino. Distančni list mora biti tanek, da lahko omogoči globoko britje, je pa zaradi potrebne trdnosti sorazmerno kratek. Zaradi tega je nujno, da razvrstimo mnogo reznih kletk drugo za drugo, da bi tako pridobili večjo aktivnost rezne ploskve.

Oblika rezne glave igra pri britju veliko vlogo. Raziskave pri firmi BRAUN so pokazale, da je najustreznejša polkrožna oblika (v prerezu). Nemogoče je uporabljati togi kletkasti sistem v polkrožni rezni ploskvi, zato so pri firmi BRAUN izbrali elastično rezno-folijski sistem s polkrožnimi noži in nad tem napetim reznim listom.

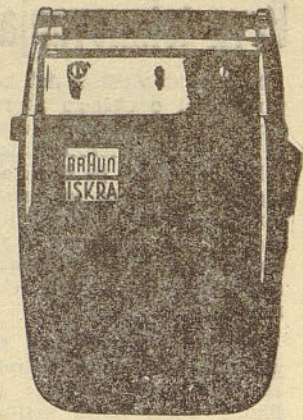
Pri tem sistemu ima lahko rezna glava poljuben svod. Elastični rezni list pa je lahko hkrati dolg in tanek ter kljub svodu predstavlja vsak kvadratni centimeter rezne glave aktivno rezno ploskev.

centimeter v pomični smeri je pri Braunu 3-krat večje kot pri Remingtonu. Aktivna rezna ploskev znaša 88% pri Braunu, 44% pri Remingtonu in samo 32% pri Philipsu.

Ravna rezna ploskev je s kožo v polnem dotiku le na ravnih neproblematičnih delih obraza, dočim ostane na bradi in vratu velik del ravne rezne ploskve neizkoriščene. Pri vzbočenem reznem listu se poveča stik s kožo prav pri oglatih delih obraza, ki so sicer težavni za britje. Braunov sistem se zaradi tega avtomatsko prilagaja vsaki obliki obraza ter se zaradi tega poveča učinek britja prav na delih, kjer je britje najtežje.

Da je omogočeno globoko britje, mora biti rezni list tanek, toda hkrati moramo preprečiti, da noži ne poškodujejo kože. Jamstvo za to varstvo je v obliki rez v reznem listu. Oktogole reze nudijo dobro varstvo kože, toda preprečijo, da bi noži grabili daljše dlake. Pravokotne dolge reze, katere na primer uporablja Remington, olajšujejo stik med dlakami in noži, toda kože ne držijo v zadostni razdalji od nožev ter so poškodbe pogo-

Braun - Iskra sixtant

ste prav posebno še, če je koža nežna in občutljiva. Tako imenovane srpaste reze, kot jih ima brivnik Braun SM 3, dovoljujejo tudi dolgim dlakam, da prodrejo skozi rezni list tako, da jih noži dobro zgrabijo. Štirje trikotni jeziki, ki karakterizirajo srpaste reze, držijo kožo v pravi razdalji od nožev. Sixtant ima tako imenovane sataste rezne reze, katere lahko napravimo zelo tesno drugo ob drugi ter s tem zelo veliko aktivno rezno ploskev. Sestoglata oblika omogoči istočasno večjo oddaljenost od ogalov. S tem je omogočeno daljšim dlakam, da prodrejo k reznim nožem in krajšo razdaljo med stranicami, s čimer je koža zaščitena proti poškodbam. BRAUN doseže s tem maksimalno rezanje in hkrati maksimalno zaščito kože.

Električno rezanje dlak poteka s pomiki, ki so podobni rezanju škarij. Tako kot pri striženju je tudi pri suhem britju najboljše rezni kot različni in odvisen od smeri, v kateri rastejo dlake, ki jih brijemo. Zaradi tega je koristno, če brivnik razpolaga z različnimi reznimi koti, da lahko reže dlake, ki rastejo v različnih smereh. Trioglate opore v srpastih rezah pri tipu Special in poševne stranice pri satastih reznih rezah pri tipu Sixtant, nudijo različne rezne kote, medtem ko npr. pravokotne reze pri Remington 25 lahko nudijo samo dva rezna kota. Braunovi brivniki zgrabijo zaradi tega vse dlake, ne glede v katero smer rastejo.

(Dalje prihodnjic)

OBVESTILO

Zamenjam trisobno stanovanje (70 m²) na Zlatem polju za dvosobnega na Zlatem polju ali pri vodovodnem stolpu. Informacije prek tel. 2221 oz. interne tel. številke 419 v tovarni ISKRA - Kranj.

Izvlački iz sklepov...

NAPRAVE

SKLEPI 17. SEJE UO (27. 2. 1967)

● UO je obravnaval poročilo Centralne inventurne komisije in ga daje v potrditev delavskemu svetu s predlogom, da izkazani viški bremenijo izredne dohodke, primanjkljaji pa izredne izdatke, z izjemo osnovnih sredstev, ki bremenijo rezervni sklad.

● UO je obravnaval poročilo o izrednih dohodkih in izdatkih za leto 1966 in ga daje v potrditev delavskemu svetu s pripombo, da naj se zadeva v zvezi z odmero izrednih izdatkov s strani ZP še naprej razčiščuje.

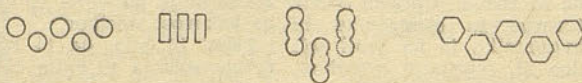
● UO je obravnaval zaključni račun za leto 1966 in ga predlaga delavskemu svetu v potrditev.

● UO na predlog razpisne komisije za razpis delovnega mesta vodje RS imenuje tov. Kacič Metoda za vodjo računovodskega sektorja in sicer s 1. 4. 1967, s tem, da se do tega datuma izvrši primopredaja.

● UO je vzel na znanje poročilo razpisne komisije za razpis delovnega mesta vodje tehničnega sektorja in ugotavlja, da razpis ni uspel ter ga je treba ponoviti.

● UO predlaga delavskemu svetu, da ostanejo kriteriji za določanje rednega letnega dopusta za leto 1967 isti kot so bili sprejeti za leto 1966.

● UO določa vrednost točke za obračun OD za mesec februar v višini 0,12 N din in prav tako za marec, v kolikor bo v meseču marec ugodno doseganje plana.

Prva tekmovanja in uspehi strelcev

Ni še minilo mesec dni, ko smo pisali o občnem zboru strelcev v »Elektromehaniki« in o njihovih načrtih za letošnje leto. Zdaj pa že lahko ugotovimo, da so se resno oprijeli nalog, ki so si jih zadali: v kratkem času dobrih dveh mesecev so nastopili kar na devetih tekmovanjih.

Kmalu po novem letu so povabili na tekmovanje strelce iz SD »Kopačevina« iz Skofje Loke. Ekipa gostov, ki jo vodi mnogim članom kolektiva »Elektromehanike« znani Henrik Peternelj, republiški prvak v streljanju z zračno puško, je tokrat pod njegovim vodstvom dokaj prepričljivo premagala naše tekmovalce (3277:3024), med katerimi je bilo precej začetnikov.

Ob koncu januarja so se pričela tekmovanja v liga sistemu z zračno puško. Iskrini strelci so morali po programu nastopiti štirikrat. Pokazalo se je, da se njihovi rezultati vidno dvigajo. Ekipa 10 strelcev, ki je v prvem kolu dosegla skupaj 2218 krogov od 3000 mogočih, je uspela v zadnjem kolu ta rezultat povečati na 2452 krogov. Napredek je torej očiten in lahko pričakujemo, da se bodo uvrstili na drugo mesto v občinskem merilu, ko bo na vrsti finalno tekmovanje najboljših ekip. Februarja so pripravili družinsko prvenstvo za vse vpisane člane. Udeležba je bila zelo razveseljiva, saj se ga je udeležilo kar 22 članov. Družinski prvak pri članih je postal Tone Ciglič (261 krogov od 300 mogočih), pri

mladincih Branko Lozar (254), med mladinkami pa je bila najboljša Zdenka Krštinc z 257 krogi.

Na izbirnem tekmovanju za »Zlato puščico« je streljalo 19 članov. Zmagal je Božo Malovrh (257 krogov), normo za udeležbo na občinskem prvenstvu pa je izpolnilo kar 10 strelcev in strelk.

Tekmovanje strelk ob dnevu žena je prineslo popoln uspeh tekmovalkam »SD ISKRA«. To srečanje pripravljajo vsako leto Občinska strelska zveza Kranj za članice kranjskih strelskih družin. Ze lani so se izkazale, letos so svoj uspeh upravičile. Posebno se je izkazala mladinka Zdenka Krštinc, ki je letos v izredni formi. Z rezultatom 256 krogov od 300 je dokazala, da bo tudi marsikateremu izkušenemu strelcu prekrižala račune na dobro uvrstitev, ko bodo na sporedu prvenstva za »Zlato puščico« v občinskem merilu in tekmovalnih skupnostih. Na drugo in tretje mesto sta se uvrstili Aca Stefančič in Vera Slihar, obe iz SD »ISKRA«.

Naj omenimo še to, da so pred kratkim prejeli trije člani: Franc Cerne, Tone Markič in Božo Malovrh od Strelske zveze Slovenije značke »mojstra strelca«, najvišje priznanje za uspehe v strelstvu.

Ti zadnji dosežki bodo prav gotovo vzbudili vse strelce, da se bodo še bolj resno udeleževali vaj, kajti kmalu bodo na vrsti nova tekmovanja, kjer bodo morali pokazati vse svoje sposobnosti.

B. M.

Težave prostovoljnega gasilskega društva v »Elektromehaniki« Kranj

● ZA IZREDNO KORISTNO DELOVANJE DOBI DRUŠTVO PRENIZKO DOTACIJO. NEUMESTNO VARČEVANJE PRI GASILSKEM DRUŠTVU POMENI TVEGANJE, KI IMA LAHKO USODNE POSLEDICE ● KDO BO NOSIL ODGOVORNOST, ČE GASILSKO DRUŠTVO PRENEHA Z DELOVANJEM?

Skoraj istočasno, kot je začela delovati tovarna »Iskra«, se je ustanovilo v njej tudi prostovoljno gasilsko društvo. V dvajsetih letih se je že mnogokrat pokazalo, da je obstoj in delo gasilcev v tovarni potrebno in koristno. Iz več vzrokov pa je življenje prostovoljnega gasilskega društva v »Elektromehaniki« zadnji dve leti precej zamrlo. Ob koncu leta 1965 niti občnega zbora ni bilo, zato je društvo imelo v torek 28. februarja letos svoj občni zbor kar za dve leti skupaj.

Poleg poročil o delovanju društva je bilo na občnem zboru slišati predvsem debato o gospodarskem in finančnem stanju. S tem v zvezi je bilo načeto vprašanje, ali bo gasilsko društvo v »Elektromehaniki« moglo še vnaprej obstajati? Društvo je namreč podpirala tovarna z letnimi dotacijami. Le tako je moglo društvo strokovno izpopolnjevati svoje člane, ki jih je bilo vedno okrog petdeset oz. celo več.

Z dotacijo tovarne je PGD krilo stroške gasilskih vaj v območju tovarne, večkrat pa tudi izven tovarne prirejalo gasilske vaje skupaj s sosednjimi gasilskimi društvi, krilo je stroške za udeležbo na važnejših gasilskih prireditvah in proslavah, plačevalo letno zavarovalnino za svoje člane, prejemale nekaj strokovne

gasilske literature in tako dalje. Prejšnja leta so si člani lahko privoščili vsako leto tudi kak daljši poučni izlet, da so si v krajih ali v tovarnah z razvitim gasilskim delovanjem ogledali sodobne gasilske naprave in spoznavali delo tamkajšnjih gasilcev.

Pri pregledu blagajniških poročil iz prejšnjih poslovnih let je bilo na občnem zboru ugotovljeno, da je PGD že pred desetimi leti prejemale od tovarne po 250.000 do 400.000 S din letne dotacije, dočim je v letu 1965 in 1966 prejelo skupaj le 100.000 S din. Seveda so za to različni razlogi, predvsem vpliv gospodarske reforme, prispevki, ki jih mora podjetje dati za vzdrževanje poklicnih gasilskih enot v Kranju in dejstvo, da je bila v tovarni ustanovljena civilna zaščita.

Splošno mnenje in končni sklep občnega zbora je bil, da je ob premajhnih denarnih sredstvih redno delovanje društva nemogoče. Zato

so udeleženci občnega zbora zahtevali, naj novi društveni odbor čimprej sestavi delovni načrt za leto 1967 in plan predvidenih stroškov ter oboroženo predloži upravnemu odboru tovarne, zaradi odobritve potrebne dotacije. Ako upravni odbor tovarne ne bo mogel odobriti in nuditi zadostnih finančnih sredstev, naj svoje stališče sporoči odboru gasilskega društva. Upravni odbor PGD pa naj skliče izredni občni zbor, na katerem bodo člani glasovali za obstoj ali razpust prostovoljnega gasilskega društva v »Elektromehaniki«.

Odločitev je torej odvisna od samoupravnih organov in vodstva tovarne. Vendar pa dejstva (številni manjši in večji požari tekom dosedanjih let) dokazujejo, da bi naša skupnost utrpela še precej večjo škodo, če bi v tovarni ne bilo gasilcev. Večina je zato prepričana, da bi v primeru prenehanja delovanja gasilskega društva imeli večjo škodo, kakor pa bo korist, ki jo bo tovarna imela s prihrankom denarja, kolikor bi ga bilo potrebno za nadaljnji obstoj in uspešno delo gasilskega društva v tovarni.

- Pč -

Preveč nezgod...

(Nadaljevanje s 6. strani) obratnih nezgod iz leta 1965, zaradi katerih so ponesrečenci bolovali še v letu 1966. Tako je bilo izgubljenih 292 delovnih dni zaradi nezgod pri delu in 88 delovnih dni zaradi nezgod na poti na delo in z dela.

Če k izgubljenim dnevom v letu 1966 prištejemo še izgubljene dneve od nezgod iz leta 1965 (292 + 88) znaša celotna izguba 3.566 delovnih dni.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da so nezgode pri delu porasle za 12 primerov, dočim so se nezgode na poti znižale za 37. Pri nezgodah v tovarni se je v primerjavi z letom 1965 zmanjšalo število izgubljenih dni za 411, pri nezgodah na poti pa za 652 delovnih dni. Povprečna dolžina bolniške odsotnosti na 1 nezgodo pri delu znaša 10,6 delovnih dni (v l. 1965 — 13 delovnih dni), dočim odpade na 1 nezgodo na poti 19 delovnih dni (v letu 1965 — 18 delovnih dni).

Iz teh podatkov je razvidno, da se je kljub številčnemu prirastu nezgod pri delu stanje izboljšalo, saj se je zmanjšalo število izgubljenih delovnih dni, kakor tudi povprečna dolžina bolovanja. Tudi pri nezgodah na poti na delo je rezultat z ozirom na zmanjšanje števila ugodnejši, dočim je povprečni čas bolovanja nekoliko zvišan.

Pri raziskavah nezgod se ugotavljajo vedno isti vzro-

ki kot doslej: opustitev varnostnih ukrepov pri delu s strani delavcev, nepazljivost, neuporaba osebnih zaščitnih sredstev, hibe pri transportu in transportnih poteh, pomanjkljiva zaščita strojev in naprav, trenutne okvare strojev itd. Pozitivno je vsekakor dejstvo, da so nezgode zaradi pomanjkljive zaščite strojev in naprav nekoliko v upadanju, kar govori v prid temeljitejši zaščiti strojev.

Analiza nezgod kaže, da nastopajo na prvem mestu poškodbe prstov na rokah, sledijo poškodbe nog, oči itd. Karakter poškodb je vsekakor značilen za tovrstno industrijo, razen za poškodbe oči, za katere lahko trdimo, da je glavni vzrok neuporaba osebnih zaščitnih sredstev.

Tudi analiza poškodb po spolu nam da popolnoma značilno sliko, saj je registrirano nad 50 % poškodb pri moških. To je popolnoma razumljiv pojav, če upoštevamo, da so moški zaposleni na težjih, nevarnejših in bolj izpostavljenih delovnih mestih.

Nezgode so poleg znatnih molenj v proizvodnji terjale tudi izgubo precejšnjih finančnih sredstev. Tako je bilo za nadomestilo OD v času bolezenske odsotnosti izplačano 7.185.808 S din. Če bi k tej vsoti prišteli še izgubljeni čas in motnje v proizvodnji, bi bila ta vsota še znatno višja.

Soudeležba »Avtomatike« pri asfaltiranju ceste

Eden izmed pogojev za kvalitetno proizvodnjo elektrolitskih kondenzatorjev je čistota zraka, torej zrak, ki vsebuje čim manj prahu. Prah je vse doslej povzročal precejšnje preglavice pri proizvodnji v obratu »Avtomatike« v Mokronogu, kjer že vrsto let proizvajajo elek-

trolitske kondenzatorje.

V zadovoljstvo delovnega kolektiva našega obrata v Mokronogu, prav tako pa tudi vseh drugih koristnikov, je prišla pobuda za asfaltiranje doslej dokaj slabe ceste Trebnje—Mokronog. Seveda so za ta namen potrebna precejšnja sredstva, katerih pa niti na občinah, niti drugje v celoti ne bodo mogli odšteti za uresničitev te koristne zamisli. Predlagano je bilo, naj bi vsak izmed interesentov, da med Trebnjim in Mokronogom končno le steče asfaltirana cesta, prispeval nekaj lastnih sredstev.

Tako zbrana denarna sredstva bodo omogočila, da bodo rekonstrukcijska dela na cesti Trebnje—Mokronog lahko čim prej zastavili in tako našemu obratu v Mokronogu zagotovili ugodnejše pogoje za proizvodnjo elektrolitov, sicer pa tudi hitrejši promet, z manj škod na vozilih. Upravni odbor tovarne za elektroniko in avtomatiko je na svoji seji dne 23. februarja pretehtal, kot najbolj zainteresiran za

asfaltiranje omenjene ceste, vse možnosti tovarne in se slednjič odločil k asfaltiranju iz lastnih sredstev prispevati 5 milijonov starih dinarjev, vendar z upravičenimi zahtevkom, da asfaltno prevleko ob svojem zaključku v Mokronogu podaljšajo okrog našega obrata za toliko, da bo tudi s stranskih poti onemogočeno nanašanje blata, prahu in druge nesnage na asfalt ob našem objektu, v katerem bo posledičnost zrak ustrežala strogim pogojem kvalitetne proizvodnje elektrolitskih kondenzatorjev.

Denarni prispevek in zahtevek po takšnem izteku asfaltne prevleke v Mokronogu bodo investitorji in izvajalci del na modernizaciji ceste Trebnje — Mokronog prav gotovo upoštevali in s tem ustregli kolektivu, ki je vsa leta nazaj vodil boj s prahom, katerega je bilo ob suhem vremenu vse preveč v zraku in je po svoje vplival na kakovost izdelkov.

Zeleti bi bilo, da bi bila rekonstrukcija te ceste čimprej izvršena. — ko

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta

JOŽETA BENEGALIJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v montaži ATN za izraze sožalja, sočustvovanje in finančno pomoč.

Ivan Benegalija

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teko komunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišeji: »CP Gorenjski tisk« Kranj